

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

CXXIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

Divinae proprietatem exigendum sit? Unde utrumque, tanquam ex principio formali & manifestativo, immotè cognoscendum? Quousque lex naturæ aut moralis hominem obliget? Et utrum æternæ sit ac immutabilis veritatis? & quæstionum ejusmodi aliarum, quarum cognitio prorsus necessaria est Theologo, copiosum nobis instituendum fuerat examen; ut quanta sententiarum monstra Theologia Reformata circa bonum, malumque, solâ ^{theor} tale, & in se prorsus indifferenti alar? quâ lex naturæ rationali intimè & essentialiter inhærens in constitutionem liberrimam & qualibet horâ mutabilem convertitur, neque nisi eos obligat, qui in præsentî vitâ constituti præstare ea, quæ legis sunt, facile possunt; ex solidis fundamentis pateret. Id verò perfunctoriâ duntaxat operâ agi non poterat, nisi perpetuos in legentiû animis scrupulos relinquere & dubitationibus ansam ampliolem præbere voluissimus.

CXXVIII. Taceo plurima S. Literarum, eaque illustria, loca, quæ ab affectis interpretationibus liberanda & vero, genuinoque sensui restituenda fuerant. At verò quid jucundius, quid utilius, aut quid magis necessarium est Theologiæ studioso, quam in adyta sanctissimorum Dei eloquiorum penetrare, & quid vel veteres vel recentioris ævi Doctores in sermones Divinos meditati fuerint? quomodo in spiritum DEI inquisiverint? & quæ denique cujuslibet loci, non ementita aut spuria, sed germana sit ac sincera sententia? ex indole linguarum & internis cuilibet textui argumentis, perscrutari? Qui, cum in Scripturæ quoddam oraculum incidunt, exteriora solummodo ejus, ut canis è Nilo, degustant, nec, quem verborum contextus requirat, sed quis esse ex commentitiis humani cerebri imaginationibus possit, sensum, velut aliud agentes, proponunt, ludere mihi in re seriâ videntur & veritatem prodere potius, quam lectori, ejusdem cupido, instillare.

CXXIX. Denique, quod palmarium est, exemplo analyseos Logicæ, juventuti Scholasticæ, in examinandis adversariorum quorumlibet argumentis, quo studio certè nihil uspiam utilius est, præeundum fuit. Quod verò hoc feliciter ea in materia fieri potest, in qua frequentior occasio est, sive in facultate ^{ἐπιμαρτυροῦν} si-

ve in adversariorum sententiis rectè cognoscendis, sive in fundamē-
dis fidei dogmatibus, sese exercendi. Quam ad rem campum
certè hic patentissimum aperiri, rationum utrinque adductarum
multitudo, ne de cœteris quidquam dicamus, uberrimè demon-
strat.

CXXX. Promovemus igitur nunc pedem; cumque semel
placuerit, de damnatorum statu, quoad actiones ipsorum pravas
quidpiam commentari, non inutile fore arbitramur, si hanc exer-
citationem prosequentes, an aliquid damnati, & quid universim
acturi facturi que sint, quantum ex indubitatīs S. Literarum fun-
damentis scire fas est, inquiramus. Quemadmodum enim pas-
siones damnatorum idèò revelavit S. pagina, ut earundem crude-
litate intuentes, fugere infernalem hunc carcerem discamus;
Gregorius M. lib. IX. Mor. c. XI. Tom. I. p. 340. *Prodest, quæ manent
peccatores tormenta, cognoscere, ut ad hoc demus operam, ut possimus evadere.*
Hom. XL. in Ev. Tom. II. p. 532. *Ante supplicia cogitandum est de sup-
plicio.* Augustinus, in speculo peccatoris, Tom. IX. p. 1013. *Felix
esse comprobatur, qui sic cogitat de supplicio ante supplicium, ut postea supplicii
effugiat periculum.* Ita haud minus actiones eorundem fœdas, vel
potius actionum quarumvis vitalium horrendam oculis nostris
depravationem in conspectum sistit, ut territi ipsa earundem tur-
pitudine, tam immane, tam miserum, tam perditum vitæ genus,
cane pejus & angue vitare assuescamus. Quis enim, non movea-
tur dum horribilem damnati intellectus excœcationem intuetur,
dum voluntatis abominandam distorsionem, dum perversam af-
fectuum omnium & cupiditatum conturbationem, dum deni-
que actionum hinc proficiscentium propudiosam deformitatem
animo suo volvit, quæ singula damnatos in censum monstruosissi-
marum belluarum redigunt & humanitatem in ferinam rabiem
transformant; ut, quantum in se est, id omni animi nisu abhor-
reat, quod tam abjecti miserique status causa existit? Eximia o-
ratio est, quæ Sanctus Præsul, Chrysostomus, infernalis conditio-
nis accuratam meditationem commendat, quæ, quamquam pro-
lixa sit, prolixum tamen studium nostrum, in examine actionum
& pœnarum infernalium occupatum, ab impactâ forte ei culpâ
eximet, si huc transcripserimus. Ita ille, Hom. II. in II. Thess. I.